

05

බුදු ගුණ සිහි කර බවුන් වඩමු

දෙවන කාලචේදය සඳහා සිනුව නාද විය. අපට නියමිත ව පැවතියේ බුද්ධ ධර්මය විෂයයි. දෙපේළියට සැදුණු අපි මිනිත්තුවක් හෝ ප්‍රමාද නොවී බුද්ධ ධර්මය විෂය කාමරය වෙත පිය නැගුවෙමු. බුද්ධ ධර්මය විෂය උගන්වන අපේ ස්වාමීන් වහන්සේ ඵලා ගුරු පුටුවේ නොව බුමුකුරුණ මත ඇරිල්ලක් දමා ඇති කුඩා මෙට්ටය මත ඉතා සංසුන් ව වැඩ සිටියහ. ගුරු මේසයෙහි සුදු ඇතිරිල්ල මත ශාන්ත බුදු රුවකි. බුදු රුව වටා මල් අතුරා ඇත්තේ කලාත්මක ව ය.

“දුවල පුතාල සියලු දෙනාට ම තෙරුවන් සරණයි. අද ඔය බිම අතුරල තියෙන පැදුරුවල වාඩි වෙන්න.” අපේ ස්වාමීන් වහන්සේගේ සංසුන් හඬ අවදි විය. අපි උන් වහන්සේට වැද වාඩි වී ඕනෑකමින් සවන් දුනිමු.

“බෝසත් දරුවනේ, ඔබ ඉදිරිපස දක්නට ලැබෙන මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ තමයි මිනිස් ඉතිහාසයේ පහළ වුණු ශ්‍රේෂ්ඨතම ශාස්තෘන් වහන්සේ. උන් වහන්සේ මුළු මහත් සත්ත්ව ලෝකයාට ම පිහිට වුණා. අද අපි ඒ පිළිබඳ ව සොයා බලමු.”

“දැන් මම පංතියේ බුද්ධ ධර්මය විෂය නායකයා වන ගවේෂීට දෙනව අපේ බුදු භාමුදුරුවන් තුළ පැවති බුදු ගුණ පැහැදිලි වන ලිපියක කොටසක් මේ දරුවන්ට ඇසෙන ලෙස කියවන්න.”

ගවේෂී අනෙක් ළමුන් ඉදිරියේ කියැවූ ලිපියේ ඇතුළත් වී තිබුණේ පහත දැක්වෙන තොරතුරු ය.

බුදුවරයකුගේ ලොව පහළ වීම ඉතා ම දුර්ලභ කරුණකි. සීලයෙන්, සමාධියෙන්, ප්‍රඥාවෙන් ලොව දෙව් මිනිසුන් අතර අග්‍ර වන්නේ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ ය. උන් වහන්සේගෙන් සමස්ත මිනිස් වර්ගයාට ම සැලසුණේ ඉමහත් මෙහෙවරකි. පුහුදුන් මිනිසකුට අත්පත් කොට ගත නොහැකි අසීමිත ගුණ සමුදායක් බුදුවරයකු සතු ව පවතී. බුදු ගුණ සයුරකට උපමා කර දක්වන්නේ ද ඵනිසයි. බුදු ගුණ කල්පයක් පුරා සප්තධායනා කළත් අවසන් කළ නොහැකි බව පැවසේ.

එදවස වෙනත් ආගමිකයින් පවා බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ දක්නට ලැබුණු උසස් ගුණාංග පිළිබඳ පැහැදීමෙන් කථා කොට ඇති අවස්ථා හමු වේ. පොක්බරසාති, සකුලදායී, පිලෝතික වැනි අය නිදසුන් ය.

ජන්ත නම් තරුණයා පොක්බරසාති නම් බමණු පඬිවරයකු ඇසුරේ ශිල්ප ශාස්ත්‍ර ප්‍රගුණ කොට සිය නුවර බලා ගමන් ඇරඹුවේ ගුරු පඬුරු රැගෙන නැවත පැමිණීමට ය. ඔහුට අවාසනාවන්ත ඉරණමකට මුහුණ දීමට සිදු වන බව දිවැසින් දුටු බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔහු කෙරෙහි ඉමහත් කරුණාවෙන් තෙරුවන් ගුණ ඇතුළත් ගාථා තුනක් ඉගැන්වූ සේක. එම ගාථා සිහිපත් කරමින් මහ මග ගමන් කරන විට මග රැක සිටි සොරු කණ්ඩායමක් ඔහු මරණයට පත් කළහ. නිදා පිබිදියාක් මෙන් ඔහු මරණින් පසු දෙව් ලොව ඉපදුණේ තෙරුවන් ගුණ සිහිපත් කළ නිසා ය. එම ගාථාවලින් පළමු ගාථාවෙහි අඩංගු වන්නේ බුදු ගුණ ය.

මරණාසන්න ව සිටි මට්ටකුණ්ඩලීට කිසිවකුගේ පිළිසරණක් නොතිබුණි. බුදුරජාණන් වහන්සේ මහා කරුණාවෙන් ඔහු වෙත වැඩම කළ සේක. ශාන්ත වූ බුදුරුව

දුටු පමණින් ඔහුගේ සිත වෙලා පැවති අසරණකම හා මරණ බිය පහ ව ගියේ ය. බුදුරදුන් කෙරෙහි අසීමිත ප්‍රසාදයකින් සිත පිරී ගියේ ය. අනපේක්ෂිත ව තමා ඉදිරියේ දර්ශනය වූ බුදුරුව වන්දනය කළ පින් මහිමයෙන් හෙතෙම දෙවි ලොව ඉපදුණේ ය. මෙම පුවත් දෙකින් ම අපට පැහැදිලි වන්නේ මොහොතක් වුව පහදවා ගත් සිතින් බුදුරදුන් වන්දනය කිරීම ද බුදු ගුණ සිහි කිරීම ද දෙවිලොව ඉපදීමට තරම් මහඟු පුණ්‍ය කර්මයක් වන බව ය.

වර්තමානයේ ද බුදු ගුණ ඇසුරු කොට රචනා කරන ලද ගීත රැසක් ඇත. පිරිත් දේශනා අතර ජයමංගල ගාථා, රතන සූත්‍රය ආදී බොහෝ තැන්වල ද බුදු ගුණ ඇතුළත් වේ. ආශීර්වාද කිරීම සඳහා මෙම දේශනා සජ්ඣායනා කරනු ලැබේ. සමථ භාවනාවට අයත් දස අනුස්සති අතර පළමු ව දැක්වෙන්නේ බුද්ධානුස්සතියයි. එනම් බුදු ගුණ භාවනාවයි.

බුද්ධානුස්සති භාවනාව අප කාටත් පහසුවෙන් ප්‍රගුණ කළ හැකි ය. එම භාවනාව වැඩීමේ දී ඉතිපිසෝ පාඨයේ දැක්වෙන නව අරහාදී බුදු ගුණ සිහිපත් කෙරේ. අප බුද්ධ වන්දනයේ දී පළමු ව සිහිපත් කරන්නේ මෙම නව ලොච්ඡුරු බුදු ගුණයන් ය. අර්ථය මෙතෙහි කරමින් එක් එක් ගුණය සිහිත් දකිමින් මනසින් කියවීම මෙහි දී සිදු කළ යුත්තකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකගේ ගුණ අනන්ත ය; අසීමිත ය. එම බුදු ගුණ සියල්ල අතර වඩාත් ප්‍රකට ගුණ නවයක් නව අරහාදී බුදු ගුණ වශයෙන් අපි උගනිමු. එක් එක් බුදු ගුණය වෙන වෙන ම සිහිපත් කිරීමෙන් මෙම භාවනාව මැනවින් ප්‍රගුණ කළ හැකි ය.

බුදු ගුණ භාවනාවේ ආනිශංස

- බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ අසීමිත පැහැදීමක් ඇති වීම
- පාපයට ලජ්ජාව හා බිය ඇති වීම
- සිත තුළ පවතින දරදඬු ඕලාරික ගති ස්වභාවයන් යටපත් වීම
- රාග, දෝස, මෝහ සිතුවිලි යටපත් වීම
- බුදු ගුණ ඇසුරින් සිත සෘජු භාවයට පත් වීම
- නිරාමිස සතුටකින් සිත පිරී යාම
- කායික හා මානසික සංවරය ඇති වීම
- නපුරු අධර්මිෂ්ඨ සිතුවිලි පහළ නොවීම
- බිය හා දුක් පීඩා ජය ගත හැකි ශක්තිමත් මනසක් ගොඩනැගීම
- අන් අයගේ ගරු සැලකිලිවලට ලක් වීම
- නපුරු සිහින නොදැකීම
- සුවපහසු නින්දක් ලැබිය හැකි වීම
- සිත ක්‍රමයෙන් සමාධිගත වීම

- ගුණ නුවණ වැඩි දියුණු වීම
- මෙලොව දියුණුවත් පරලොව සුගතියත් උදා වීම
- දුකින් පෙළෙන මිනිසුන් අතර නිදුක් ව වාසය කිරීමට හැකි වීම

“හොඳයි දරුවනේ, ගවේෂී කියවපු ලිපියේ ඒ කොටස අසා සිටි ඔබට බුදු ගුණ පිළිබඳවත් බුදු ගුණ භාවනාවෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජන පිළිබඳවත් හොඳ අවබෝධයක් ලැබෙන්න ඇති.”

“මිලගට විවක්ෂණා දුව කියන්න බලන්න, බුදු ගුණ භාවනාව වැඩිමේ දී අනුගමනය කළ යුතු පියවර මොනව ද කියල.” අපේ හාමුදුරුවෝ තමා අත තිබූ පත්‍රිකාවේ තවත් ස්ථානයක් පෙන්වමින් විවක්ෂණා ඇමතුහ.

එම පත්‍රිකාවේ බුදු ගුණ භාවනාව වැඩිමට සුදානම් වන ආකාරය හා බුදු ගුණ භාවනාව වඩන ආකාරය පිළිබඳ උපදෙස් සඳහන් වූයේ මෙසේ ය.

පියවර 1

මුව දොවා දැන් දෙපා පිරිසිදු කොට පිරිසිදු ඇඳුමකින් සැරසෙන්න.

පියවර 2

සමාධි බුද්ධ ප්‍රතිමාවක් ඉදිරිපස මල් පහන් පුදා දොහොත් මුදුන් දී පංචශීලය සමාදන් වී බුද්ධ වන්දනයේ යෙදෙන්න.

පියවර 3

බුද්ධ ප්‍රතිමාව අබියස පහසු ඉරියව්වකින් තැන්පත් වන්න. ශිෂ්‍යයන් බද්ධ පර්යංකයෙන් ද ශිෂ්‍යාවන් අර්ධ පර්යංකයෙන් ද හිඳ ගැනීම වඩාත් යෝග්‍ය ය.

පියවර 4

උඩුකය සෘජු ව තබා ගනිමින් වම් අත්ල මත දකුණු අත්ල තබා ගෙන හොඳින් හුස්මක් ගෙන පිට කරන්න. තමා ඉදිරියේ වැඩ සිටින බුදු රුව දෙස හොඳින් බලන්න. දෙනෙත් වසා සිටිනවිටත් ඔබ ඉදිරියෙහි ඇති බුදු රුව දර්ශනය වන තෙක් ඇස් ඇර බලමින් හා ඇස් වසා බලමින් බුදු රුව මෙනෙහි කරන්න.

පියවර 5

දැස වසා ගත් පසු ද ඔබ ඉදිරියෙහි දර්ශනය වන බුදු රුව මෙනෙහි කරමින්,

නෙත සැනසිල්ල බුදු හිමි රුව	දැකීම ය
ගත සැනසිල්ල බුදු හිමිහට	වැඳීම ය
සිත සැනසිල්ල බුදු හිමි ගුණ	සිතීම ය
බව සැනසිල්ල හිමිගත් මග	ගැනීම ය

යන කවිය හෝ බුදුරදුන් පිළිබඳ සැදහැ සිත ජනිත වන කවියක් හෝ පාඨයක් හෝ තාලයට සිතින් සප්කඩායනා කරන්න. (වාඩි වී සිටින ඉරියව්ව මෙන් ම සක්මන් ඉරියව්ව ද මේ සඳහා යොදා ගත හැකි ය.)

බුදු ගුණ භාවනාව පුරුදු පුහුණු කරන මුල් අවස්ථාවේ දී නව අරහාදී ගුණවලින් එක් ගුණයක් නිවැරදි ව තේරුම් ගෙන නැවත නැවත මෙනෙහි කිරීම වැදගත් ය. නිදසුනක් වශයෙන් අරහං බුදු ගුණයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ සියලු කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ බව, සියලු පාපයන්ගෙන් මිදුණු බව හා සියලු ලෝවැස්සන්ගේ ආමිස ප්‍රතිපත්ති පූජාවන් පිළිගැනීමට සුදුසු බව අදහස් වේ. මෙම ගුණාංගවලින් එක් ගුණයක් පහත දැක්වෙන පරිදි ප්‍රගුණ කළ හැකි ය.

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ සියලු කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ බැවින් අරහං නම් වන සේක. අරහං නම් වන සේක. අරහං නම් වන සේක.

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ සියලු පාපයන්ගෙන් මිදුණු බැවින් අරහං නම් වන සේක. අරහං නම් වන සේක. අරහං නම් වන සේක.

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ සියලු ලෝවැස්සන්ගේ ආමිස ප්‍රතිපත්ති පූජා ලැබීමට සුදුසු වන හෙයින් අරහං නම් වන සේක. අරහං නම් වන සේක. අරහං නම් වන සේක.

මෙසේ ආරම්භයේ දී භාවනාව වැඩීම සරල ව පුරුදු කර ගෙන පසු ව නව අරහාදී බුදු ගුණ ම එක් වර භාවනාවට අරමුණු කර ගත හැකි වේ.

විවක්ෂණා ලිපිය කියවා නිම කළ විට අපේ හාමුදුරුවෝ බුදු ගුණ භාවනා වාක්‍යය සඳහන් පත්‍රිකාවක් සියලු ම සිසුන් වෙත බෙදා දුන් සේක. මිලඟ කාලසේදයේ දී බුදු ගුණ භාවනාව වැඩීමට සුදානම් ව පැමිණෙන ලෙස ද උන් වහන්සේ උපදෙස් ලබා දුන් සේක.

අපට ලබා දුන් පත්‍රිකාවෙහි නව අරභාදී බුදු ගුණ සවිස්තරාත්මක ව ඇතුළත් ව තිබුණේ පහත දැක්වෙන පරිදි ය.

අරහං බුදු ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ සියලු කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ සේක, සියලු පාපයන්ගෙන් මිදුණ සේක, සියලු ලෝවැසියන්ගේ ආමිස පූජා, ප්‍රතිපත්ති පූජා පිළිගැනීමට සුදුසු වන සේක. එම නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ අරහං නම් වන සේක. අරහං නම් වන සේක. අරහං නම් වන සේක.

සම්මා සම්බුද්ධ ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ උතුම් වූ වතුරාර්ය සත්‍යය ගුරු උපදේශ නැති ව ම තමාගේ නුවණින් ම අවබෝධ කොට ගත් නිසා සම්මා සම්බුද්ධ නම් වන සේක. සම්මා සම්බුද්ධ නම් වන සේක. සම්මා සම්බුද්ධ නම් වන සේක.

විජ්ජාවරණ සම්පන්න ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ උතුම් ඥාන අටකින් ද වරණ ධර්ම පහළොවකින් ද සමන්විත වන නිසා විජ්ජාවරණ සම්පන්න නම් වන සේක. විජ්ජාවරණ සම්පන්න නම් වන සේක. විජ්ජාවරණ සම්පන්න නම් වන සේක.

සුගත ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ සුන්දර නිවන් මග ගමන් කර සුන්දර නිවනට වැඩම කළ නිසා සුගත නම් වන සේක. සුගත නම් වන සේක. සුගත නම් වන සේක.

ලෝකවිදු ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවි මිනිස් බඹ යන ලෝකවල සැබෑ තත්ත්වය අවබෝධ කළ බැවින් ලෝකවිදු නම් වන සේක. ලෝකවිදු නම් වන සේක. ලෝකවිදු නම් වන සේක.

අනුත්තර පුරිසදම්මසාරථී ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ අන් අයට දමනය කළ නොහැකි අංගුලිමාල, ආලවක වැනි දරුණු මිනිසුන් දමනය කළ බැවින් අනුත්තර පුරිසදම්මසාරථී නම් වන සේක. අනුත්තර පුරිසදම්මසාරථී නම් වන සේක. අනුත්තර පුරිසදම්මසාරථී නම් වන සේක.

සත්ථා දේව මනුස්සානං ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ සියලු දේව මිනිසුන්ට මෙලොව දියුණුව පිණිස ද, පරලොව සුගතිය පිණිස ද, උතුම් නිර්වාණාවබෝධය පිණිස ද, මහා කරුණාවෙන් මග පෙන්වූ බැවින් සත්ථා දේව මනුස්සානං නම් වන සේක. සත්ථා දේව මනුස්සානං නම් වන සේක. සත්ථා දේව මනුස්සානං නම් වන සේක.

බුද්ධ ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ චතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කළ සේක. අන් අයට ද අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස මහා කරුණාවෙන් දේශනා කොට වදාළ සේක. එබැවින් බුද්ධ නම් වන සේක. බුද්ධ නම් වන සේක. බුද්ධ නම් වන සේක.

භගවා ගුණය

මාගේ ස්වාමී වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් කරුණු බෙදා දැක්වූ බැවින් ද සියලු සම්බුදු ගුණ දරා ගැනීමට තරම් භාග්‍ය ඇති නිසා ද භගවා නම් වන සේක. භගවා නම් වන සේක. භගවා නම් වන සේක.

සාරාංශය

සියලු දෙවි මිනිසුන් අතර උසස් ගුණාංගවලින් අග්‍ර වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ය. උන් වහන්සේගේ ගුණ අසීමිත ය. නව අරහඳී බුදු ගුණ යනු ඉන් ස්වල්පයකි. බුදු ගුණ සිහි කරමින් සිදු කරන භාවනාව බුද්ධානුස්සතිය නමින් හැඳින්වේ. ලෝභ දෝස මෝහාදී සිතුවිලි යටපත් කිරීමටත් ශ්‍රද්ධාවෙන් පිරුණු කුසල සිතිවිලිවලින් මනස පුරවා ගැනීමටත් සන්සුන් හා එකඟ සිතුවිලිවලින් යුතු ව ප්‍රබෝධවත් ජීවිතයක් ගත කිරීමටත් මෙම භාවනාව සියලු දෙනාට ම මහෝපකාරී වේ. ආරම්භයේ දී බුදු ගුණ භාවනාව වඩන විට එක් එක් බුදු ගුණය වෙන් වෙන් වශයෙන් ප්‍රගුණ කිරීම වඩාත් පලදායක ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. බුද්ධානුස්සති භාවනාව වඩන ආකාරය ඔබේ බසින් ලියන්න.
2. බුදු ගුණ භාවනාවෙන් ලද හැකි ප්‍රයෝජන පෙන්වා දෙන්න.

පැවරුම

බුද්ධානුස්සති භාවනාව වැඩීමට සුදුසු දිනයක් හා ස්ථානයක් වෙන් කර ගෙන මෙම භාවනාව ප්‍රගුණ කරන්න.

පුහුණුවට

යෝ වදනං පවරෝ මනුජේසු
සකාමුනි භගවා කතකිච්චෝ
පාරගතෝ බල විරිය සමංගි
තං සුගතං සරණත්ථමුජේමී

මනුෂ්‍යයන් අතර යම් කෙනෙක් උත්තම ව වැඩ සිටිත් ද ඒ නිවන් මග සම්පූර්ණ කළ ශාක්‍ය මුනින්ද්‍ර වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම ය. උන් වහන්සේ ප්‍රඥා බල මහිමය හා විරියය නිසා සංසාරයෙන් එතෙරට වැඩි සේක. එනිසා මම උන් වහන්සේ සරණ යමි.

සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති	-	සදා ගෝතම සාවකා
යේසං දිවාච රත්තෝච	-	නිච්චං බුද්ධගතා සති
දිවා රෑ දෙකිහිම	-	බුදු ගුණ මෙනෙහි කරනා
ගොයුම් ගොත් සවුචෝ	-	සැමදා සුවෙන් පිබිඳෙති

(ධම්ම පදය)